

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
2 decembre st. v.
14 decembre st. n.

Essé in fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 48.

ANUL XXVI.
1890.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

AGATA BÂRSESCU.

Ferul și aurul.

Zadarnic focul te 'ntărește,
Zadarnic te ascuți de pētră!
Cel care 'n lume poruncește,
De jos din țerăneșca vatră
Și până în crăesc palat,
Sunt eu, al lunei împērat,
Eu, aurul cel nestimat.
Cât lumea asta e de largă
Neincetat și mic și mare,
Toți după mine, toți alērgă
Cu friguri și cu insetare.
Ēr tu, o fer! desprețuit,
Tu de tirani ești prețuit,
In lanțuri când ești făurit
Eu sânt dovēdă de mărire,
Semn de voință și putere;
Ēr tu ești semn de injosire,
De muncă grea și de durere!"

»Nu tu, noroiu strălucitor,
In lume ești stăpānitor.
Eu poruncesc aici, sub sōre,
La împērați și la popōre.
Puterei tu, nu dai voință
Și nici măriri dai putință,
Căci slabe inimi tu cuprinți
Și 'n ele patimi jōse-aprinți.
Eu, ferul, inse intăresc
Voințele ce șovăesc,
Cresc brațul celui ce me pōrtă,
Sânt paznic l'a virtuței pōrtă.
Și unde-s eu nu-i sārăcie,
Ce e a muncii bucurie,
Căci omul e de cer sortit
A propāși necontentit
Prin muncă, in spre inālțare
Și spre a minței luminaire.
Și... munca am nāscut-o eu,
Sudōrea e copilul meu!
De când tu inse prețuești
Cu luciul teu, și cāntărești
Al muncii rod cu-al teu cāntar,
Peri al muncii drepte har!
De-atunci virtutea a scāțut,
Inșelāciunea a crescut,
Și lenea a luat avēnt
Pe-acest nenorocit pāmēnt...

In timp de pace eu sânt plug,
Sânt șina roței, cuiu la jug,
Sânt clește, sânt ciocan, topor,
Sânt daltă, clanță la obor.
Eu am deschis cei codri-adānci
Și am tăiat cărări prin stānci.
Tot eu, pāmēntul rēscolesc,
Bogat ogōrele rodesc,
Și pun in inimi bucurie
Și 'nseninată veselie:
Cel ce cāștigă viēța sa
Prin muncă spornicā și grea,
Mai mult viēța-și prețuește,
Și mai cu drag o și trāește. —
Dar și 'n nāprasnicul rēșboiu
Nu eu sânt cel ce stā napoi,
Ce vecinic merg tot inainte.
Dau omului curaj și minte;
Căci lance sânt, baltag și spadă
Și tirānia fac să scadă.

Sânt nāscētor de libertate,
Apērātor pentru dreptate,
Ēr tu, spion corupētor,
Al stricāciunei nāscētor.
Tu, te tocmești cu mișelia,
Ēr eu me lupt cu vitejia.
Eu nasc martiri, tu naști calēi.—
Eu nasc eroi, tu naști mișei —
Căci chiar atunci când lanț eu sânt,
In pepturi pun mārēț avēnt
Spre asuprita de dreptate,
Și spre cerēșca libertate

Māndria drēptă n'o zugrum,
Dar pe tirani preface in scrum ...
Și nici-odată nu-s mai tare
Decāt când merg la rēșbunare,
Când dintr'un lanț apēsător
Me fac baltag strepungētor.
Ēr tu o! aur-lanț când ești
Grozav atuncia injosești ...
Curajul bārbātesc il frāngi,
Și dorul binelui il stingi!
In aur cel ce-i lānțuit
Acela-i rob deseversit!"

București, 5 aprilie 1888.

Ioan Nenițescu.

Ingropat de viu!

— Novelă. —

(Incheiere.)

Da, sânt eu! Imi dișe dēnsul; eu fratele teu, pe care l'ai urit și care te-a iubit. Ai descoperit Banului secretul meu, și credeai că m'a omorît; acēsta te făcea să fii vesel, să petreci, pe când eu suferiam. Nu m'a omorît, e adevērat; dar aș fi preferat de o mie de ori mōrtea, in schimbul suferințelor ce le-am indurat in timp de 3 ani.

»Trei ani să stai inchis intr'o boltă umedă, in mijlocul șōreșilor, pe niște pae mucigaite, cu o bucată de pāne uscată și un ulcior de apă pe di; și să nu ai altceva de vēdūt decāt intunerecul profund! Nu este asta grozav?! pe când tu petreceai fără nici o grije, erai in mijlocul lunei, in mijlocul plăcerilor și eu suferiam! me gāndiam la tine, la scumpul meu tată; și plāngeam! pentru că nu șcieam încă că aveam de frate un șarpe.

După cāteva momente se apropiā de doi ēnși cu care venise și le șopti ceva la ureche, in urmā dișe tare:

— Cu tōte că am suferit mult din partea acestui miserabil, ar trebui să-l iert, dar nu o pot face. Mi-e frică ca mai tārđiu să nu plătesc scump acēstā bunătate.

Unul din cei doi se apropiā de dēnsul și îi vorbi ceva incet; il vēqui pe fratele meu că tresare și ochii îi strălucirā. Nu șciu ce i-o fi spus acel om, dar presimțiam o nenorocire pentru mine.

Voiam să-i cad in genuchi, să-i cer iertare, inse ura și ambiția, nu me lāsau să recurg la rugāminte. Pōte că m'ar fi iertat, dar n'am voit să me plec.

Victor mai vorbi ceva cu acei străini și in urmā le dișe tare:

— Ei bine... faceți ce voiți, se uitā cu milā la mine, își trecū māna pe frunte și se indreptā spre use.

Eu me uitam cu ochi aprinși la dēnsul; dupā ce me mai privi, imi dișe:

— Tu ai voit-o astfel . . . și eși.

Stătui tótă ziua cu acei necunoscuți, care me păziau pôte să nu fug. Eu nu șcieam nimic de sórta ce mi se pregătia

Pe la dece ore séra, după ce-mi legară mânilé și-mi astupară gura, me luară ca p'un paquet și me puseră într'o ladă mare; me scoboriră jos, și in urmă un urnit de róte îmi asurđu urechile.

Înțelesei că me duceau cu trăsura, și luaseră aceste precauțiuni in casul când aş voi să țip séu să chem ajutor.

O boltă spațiosă se desfășurá négră inaintea privirei mele rătăcite.

Turbam de mânie.

In acele momente uram de mórte pe fratele meu. Décă s'ar fi aflat atunci lângă mine și mi-ar fi deslegat mânilé din lanțul care me strîngea, i-aș fi scos inima cu unghiile, și i-aș fi mușcat-o cu turbare.

Nu auđiam nici un sgomot, o tăcere in fiorătoare domniá in bolta aceea. Décă me mișcam, zornăitul lanțurilor se perdea in fund cu un murmur lugubru.

In cele din urmă ostenéla me invinse.

De mai multe ori inchiseseam ochii, dar acésta numai pentru un moment, căci tresăriam când aplecam capul, și lanțul me strîngea mai tare.

Simțiam că me consumam ca o bucată de lemn uscat in mijlocul flacărilor. Și nu puteam nimic; nici să țip, nici să plâng. Și cine óre m'ar fi auđit in mijlocul haosului in care me aflam? de sigur nimeni. Vocea mea s'ar fi perdut in spaț, după cum se perdea și zornăitul lanțurilor.

Erau momente că aveam alucinații; atunci mi se părea că eram afară din acea boltă fiorosă, că tóte acele nu fusese decât un vis. Dar cât me înșelam când capul mi se isbiá de päreți, și me deșteptam tresărind.

Nu puteam să știu nici când erá nópte, nici când erá ziua. In acea boltă erá intuneric continuu.

De mai multe ori, când venia șervitorul pentru a-mi deslegá mânilé, ca să pot mânca bucatá de pâne ce mi se aducea, îmi venise in gând să chem pe fratele meu, să-i cad in genuche și să-i cer iertare de reul ce îl făcusem.

Póte că s'ar fi îndurat de mine, căci avea o inimă bună; inse ideea ca să me înjosesc, nu-mi permitea acésta. Ambițiunea îmi strîngea peptul ca in clește.

Vedeam bine că alt mijloc nu aveam, inse nu voiam să me plec. Nu me plecasem nici odată; acésta póte că m'a perdut.

A trecut un timp îndelungat, dar pe fratele meu, din ziua in care me aduse in acest iad, nu l'am mai văđut. Nu șcieam ce se făcuse, și nu-mi spunea nimeni ceva despre densus.

Me gândiam câte odată la Banul Manta. De sigur densus credea că Victor erá in boltă.

Nu șciea nimic de schimbarea care se făcuse.

Am întrebat de mai multe ori pe temnicierul meu, ce făcea densus, căci aflasem in urmă că eram tot in acel loc in care fusese fratele meu cu cinci ani mai nainte. Șervitorul inse îmi respunsese: »Că Banul erá bolnav.

Intr'o ți se apropiá de mine și-mi țiise:

— Eu am fost care am scăpat pe fratele dtale din acéstă inchisóre, pentru că și el intr'o primejdie mi-a scăpat un copil de a nu se inecá. Din ziua când a fost întemnițat, Banul s'a bolnăvit. Erá aprópe să móră, dar a scăpat. Acum inse voește să vėđă in ce stare a ajuns prisionierul lui, de óre-ce bóla l'a împedecat de a se gândi până acum la acésta.

»Probabil că nu va mai poté să cunoască că dtá

nu ești acela pe care el l'a pus să-l inchidă in acest mormént; dar dtá vėđendu-l, ai să-i vorbești, ti vei spune tot și acésta nu o voește fratele dtale.

»De acea mi-a dat ordin ca să te fac in incapacitate de a vorbi.

Eu inghețasem de frică când auđii acele cuvinte.

Nu pot să descriu acea ce-am simțit in acele momente, știu numai atât că tremuram.

Me uitai la densus; avea un briciu in mâna dréptă și s'apropiá de mine. Nu puteam să fac nimic; me uitam cu gróză și nu șcieam ce avea de gând să facă. Îmi puse mâna stângă pe cap și voi să-mi deschidă gura. O idee ca fulgerul străbătú prin creerul meu sdruncinat. Înțelesei cu gróză ce avea de gând să facă.

Voiá să-mi tae limba.

Strinsei dinții cu convulsione, pentru ca să nu póta să-mi deschidă gura. In cele din urmă obosii, fălcile mi se descleștară, simții că mi se trage limba afară și urmă o durere arđetóre care me făcú să leșin.

Când m'am trezit, nu mai aveam limbă, dureri ascuțite îmi trecea prin tot corpul.

Incepui să sbier și să me frământ in laț. In cele din urmă durerile se mai potoliră și pentru că eram obosit, înțepenii umerii in päreți, răzamai capul de zid și adormii.

Cât am dormit, nu știu; când m'am deșteptat, acelaș om care-mi tăiase limba, stătea inaintea mea. Când îl vėđui, tot sângele ce-mi mai rămăsese, mi se urcă in față.

Aș fi voit in acele momente să-i sdrobesc capul cu lanțurile care-mi ținea mânilé.

El se uitá rânjind la mine.

— Peste puțin are să vină și Banul, îmi țiise.

Eu nu făcui nici o mișcare; îl priviam in se cu urá.

După ce-mi spuse aceste din urmă cuvinte, me părăsi. Peste puțin caléul îmi deslegá mânilé, făcú un pat, aduse doue lămpi, o mėsă, cărți, hărtie și cernélă. Măncai și in urmă me aruncaí pe pat așa imbrăcat cum eram. Când m'am deșteptat rațiunea-mi erá limpede, nu mai aveam acea amórțelá in cap și nici nu me mai simțiam obosit.

Atunci îmi veni ideea ca să scriu aceste rënduri, pentru ca să-mi judece și alții faptele mele.

Dar acésta o făceam mai mult in ascuns.

Nu voiam să fiu surprins. Póte că mi s'ar fi interđis acésta.

Luna acea trecú fórte repede; dar când me gândiam c'am să mor de fóme, fiori de gróză me scuturau. A treiđecea ți caléul meu veni să me vėđă pentru ultima órá. Îmi țiise că nu aveam decât să-mi recomand sufletul lui Dumneđu, de óre-ce eram să mor.

— Ți-aș lăsá provisiuni pentru mai mult timp, dar nu voesc să-ți mai prelungesc aceste suferințe.

»Toți te cred mort, e mai bine să rămăi aci unde te afli. Nu vei mai poté face nimeni reu. Ține! Ți las și acest pumnal, — se duse și după câtáva vreme se întórse cu Banul Manta.

Remăsei incremenit.

Nu-l mai cunoșceam, așa de mult îmbétrânise.

S'apropiá c'o torță aprinsă, se uitá lung la mine și-mi țiise cu sprâncenele ncruntate.

— Domnule, mi-ai necinstit numele, eram fericit și dtá m'ai făcut cel mai nenorocit, te-am inchis aci și sânt șese ani d'atuncia. Recunosc că ai suferit mult, dar nu este mai puțin adevérat că eu am suferit mai mult póte decât dtá; și acésta me face ca să fiu fără milă. Ai un frate pe care îl stimez, pentru că e cel mai bun om, pe când dtá ai fost atát

de reu. Îl iubesc, pentru că totdeauna m'a 'ngrigit ca pe tatăl seu. Am fost bolnav și nu se deslipia dela căpăteliul meu. Făcându-me sănătos, am venit să ved în ce stare ai ajuns și să te prevestesc că peste o lună am să zidesc această ușe.

»Cu toate că mi-ai făcut atâta reu, dar te-m iertat; și ți-aș da drumul, inse mi-e frică că în urmă vei denunța autorității, că te-am ținut captiv șese ani pentru ura mea personală.

»Înțelegi, că asemenea acte se pedepsesc cu mărte; și nu voesc ca acum când sunt deja bătrân, să-mi ptez numele. Am luat inse niște măsuri care te vor face să suferi mai puțin. Am să-ți desleg lanțurile, am să pui să-ți faci un pat, voi lumina această boltă, îți voi da cărți ș-o mâncare bună. Când nu vei mai pute suferi, omorâ-te. Vei scăpa mai ușor.

Îmi strînse mâna și eși.

Peste puțin auzii niște sgomote neobișnuite.

Înțelesei că me zidiau. Eram despărțit cu deservire de cei vii. Mormântul acela spațios nu așteptă decât să mor.

Nu ve pot spune ceea ce am simțit atunci. Me vedeam îngropat de viu și nu puteam nimic.

Aveam să mor de fîme. Ce mărte grozavă!

După trecere de mai mult timp, nu mai auzii nimic.

Începuse să me muncescă fîmea. D'abia me mai mișcam. Respirația mi se 'necă în pept. Erau momente că fîmea me sgăreia și setea îmi ardea gâtul.

Pentru ce să mai sufer, mi-am đis, mai bine să sfîrșesc cu firul acestei vieți miserabile. Mai curînd séu mai târđiu tot am să mor.

Termin de ore ce sînt cu pumnalul în mână, gata a muri.

Am urit mult și am suferit mult.

Adio și nu faceți ca mine:

Nu fiți geloși de fericirea altora căci acesta v'aduce peirea. Încă odată adio!

Costache Vocurasi.

Ací manuscrisul se finí.

Probabil că după ce a scris aceste din urmă cuvinte și-a pus în esecúție decizia ce o luase.

Gr. Mărunțean.

In međ de nópte.

Revérsă-ți raza dulce o! lună, soră dragă,
In sfânta pace-a nopții, pe șesuri și pe munți;
Durerile-mi adorme, gândirile-mi deșteptă
Și aripa speranții spre sufletu-mi îndreptă,
Să te măresc din umbra copacilor cărunți.

De-acolo să descoper adâncile mistere,
Să ved cum trece nópte pe caru-i de ehen;
Isvor vrăjit de visul molatic al gândirii
Și doină, ce străbate adâncurile firii,
Să-mi pară al vieții misterios refren.

Cu raza ta bălăiă desgrópă veselía
Din vatra cu cenușa visărilor de ieri;
Cu farmecu-ți ingrópă a grigilor vietă,
Mânând, ca primăvera suflările de ghietă,
Suffările de chinuri din vatra cu dureri.

O! lună, tu regina cereșcilor regine,
Văpaia ta vrăjește isvórele din crâng,

Êr nuférul din țermur zimbeșce undei clare,
Când spicul teu de raze sărută-l cu 'nfocare,
Când pui de turturică in aripe se strîng.

Tu intri 'n cet pe-o rază ia casa unde somnul
Pe aripe de aur strecoră visuri dulci,
In inima copilei de Amor săgetată,
In sufletu-i, ce pórta iconă adorată,
Ș-ai vré cu ea alături tu fruntea să ț-o culci...

Privești la ea, cum përu-i de aur cade 'n valuri
Pe sinu-i de fecioră mai alb decăt un crin,
Ș-un tremur te cuprinde când ea in vis șopteșce
Să-i viă fericitul; copila 'n vis iubeșce
Și tu iubești asemeni pe Sórele senin.

Cu raza ta ușoră săruți a ei cosită
Și fugi ca o nalucă, intrând intr'un bordeiu, —

Pe patul ei in lacrimi se sbate Suferința,
Uscat îi este corpul, sfêrșită-i e ființa,
N'o plânge nime, numai o ramură de teiu.

Privești la ea, cum përul de trudă i se smulge,
Cum rógă Provedința cu glasul tremurat:
In loc de për să-i smulgă a vieții rădăcină,
Să taie cósă morții o ramură vergină,
Ce 'n tinera ei vèrstă de vènturi s'a culcat

La ce folos vietă-i? când pieptul ei, ce geme,
O raclă e, uscată, êr inima din ea
O harfă țendurită in cântecul durerii,
O flóre ofilită in nóptea primăverii.

Feciora plécă-și capul, dar mórtea nu i-l vrea...

O! lună, lasă-ți raza și 'n casa mea să viă,
Gândirea mi-o adorme și 'n cartea mea de scris
Citeșce vietă-mi pusă pe filele stropite
Cu picurii din roua durerii nesfêrșite,
Când eu visez cu draga și tréz me simt in vis.

Seghedin novembre 1890.

Traian H. Pop.

Carol VII

LA MARI SEI SUPUȘI.

— Dramă in 5 acte, de Ales. Dumas. —

(Urmare.)

Regele. (Mergînd să iee locul ce-l avuse contele.) Opriți-ve!.. Regele Carol VII, cu dreptul ce pururea nêmul seu a avut, iértă pe osândit. (Contele face o mișcare de mirare.) Nu cumva ai voi să te resvrătești in potriva acestui drept al meu?

Contele. (Inchinându-se.) Nu, nu, sire.

Agnès. (Răzemându-se pe umêrul regelui.) Stăpâne, ești bun și mare!

Contele. Dar, sire, gândiți bine...

Regele. Da, înțeleg, bunul meu ospêtător! dreptul nostru jigneșce judecata ta! Haide, iértă-me și tu acum, — căci rare ori me cuprinde dorința de a fi rege, precum m'am arătat astăđi. Inse, fiind că robul acesta a neliniștit casa ta, îți propon un mijloc care să impace totul. Dă-mi-l mie... Ghidușul meu me plictiseșce acum... și, drept despăgubire, ia unul din șoimii mei de vènat, ori un cal arabesc... Te primești și tu Yaqoub la acest schimb?

Yaqoub. (Smulgînd un pumnal din o trofee ce e aprópe de dènsul, și ridicând brațul pentru a se in-

junghia el ênsuș.) Da!.. inse plătești scump, rege, un cadavru!

Toți. (Cu grăză.) Ah!

Bérenghera. (Ridicând o perdea, fără a fi vădută.) Nu muri Yaqoub! trăește! (Lasă perdăua să cadă.)

Contele. Arcași, luați-i pumnalul!

Yaqoub. Îl dau eu de bună voce. Stăpâne, nu te mai teme de nimic... (In sine.) Ea mi-a ȓis să trăesc!

Regele. Dlor, nu uitați că omul acesta e al meu. (Făcând un semn cu mâna.) Dȃeu cu voi! duceți-ve! (Ès toți afară de Agnès, regele și contele.)

Agnès. Și păziți bine in giurul regelui. (Doue femei se apropie de ea spre a o conduce.)

Regele. (Mergând la ea.) Me părăsești și tu Agnès?

Agnès. Da, sire; șciu că contele trebuie să-ți deie socotela de călătoria ce a făcut-o ȓilele trecute pe câmpul de luptă. Regele meu, cred, nu va voi să silescă pe Agnès să ȓie un loc in acest sfat serios, și va da deci, într'aceeași ȓi doue iertări.

Regele. Te înțeleg: frica te dobără și pe tine, și la rându-ȓi părăsești, tradezi pe regele teu... mergi! (O conduce.)

Scena VI.

Regele, Contele.

Regele. (Inturnându-se.) Acum, între noi doi. ȓ-ai zidit, vielene, castelul teu urieș, pe piscul unei stânci, intocmai ca cuibul unui vultur! Regele ênsuș, când vré să viziteze aici pe un vechiu și bun prieten, trebuie să se urce pe jos, și să fie amenințat de ȓeci de ori să se rostogolescă prin fundul prăpăstielor ce te incongiără!

Contele. Aveți dreptate; dar astă cetățue, ori cât de puternică ar fi, e încă cea mai credincioasă din tôte cele ce-ȓi sunt supuse.

Regele. (Cu melancolie.) Bêtrânul meu conte, — câți nu mi-au vorbit tot ca și tine, ș-apoi ș-au călcat și credința și jurământul!

Contele. (Apropiindu-se.) Sire! doispredece din strămoșii mei dorm somnul vecinic in mormintele de sub acest castel; fiecare din ei au murit in urma rănilor ce-au căpêtat, luptând pentru vreunul din nêmul vostru... ȓilele in cari ei au murit ve pot spune luptele in care ei au fost doborâți... Dêcă ve mai indoii de mine, de mine cel din urmă din toți, nenorocire voue! Tatăl meu a murit pentru tatăl vostru la Azincourt; și, apêrându-ȓi drepturile nădăjduesc că voi muri și eu; apoi, mai târȓiu, la rëndul seu și după pilda mea, fiul meu, de voi avé unul, va muri pentru fiul vostru.

Regele. (Ridicându-se.) Conte de Savoisy, privește-me drept in față... Ca și tine, sunt cel din urmă din nêmul meu: Cei doi frați mai mari, speranța familiei, au murit, după cum spun unii, otrăviți; cumnații mei Filip de Burgundia și Jeen al VI-lea de Bretania, se luptă in potriva-mi; chiar mama mea, in loc să me susție, ar plăti sângele meu cu jumătate din al seu; in fiecare ȓi câte un mare supus me părăsește, ca o stea lucitoare ce pică din corôna mea: Ei spune: indoitu-m'am eu o singură clipă de credința ta, pe a căruia mâni dau ȓilele mele? Nu-i vorbă, am curteni destui, dêc'ar cere trebuința: o femeie, doi pagi, un ghiduș, trei șoimari; ș-apoi, dêcă acum contele de Savoisy ar vrea să me ucidă, lupta dintre noi ar fi pré crudă... o luptă între unul imbrăcat in mătasă și altul căptușit in oțel!.. (Spriginindu-se pe umêrul lui) Bêtrân nebun!..

Contele. Dêcă amândoi, sire, ne-am schimbă imbrăcăminte, statul ar merge cu mult mai bine.

Regele. Mai bine e să fugim din fața dușmanu-

lui... luptele m'au plictisit, ca și tôte câte me incongiără...

Contele. Dar... eu credeam c'ați venit aici, sire, pentru vr'un lucru grabnic...

Regele. Da!.. am venit să venez un cerb in pădurea ta... căci eu nu m'ai am nici una.

Contele. (Cu jumătate glas.) O Dômne! ai milă de noi!

Regele. (Cu humor.) Ei? ce ȓici? vorbește mai tare...

Contele. ȓic, sire, că într'adevêr, cineva nu pôte perde într'un chip mai vesel tronul seu...

Agnès. (Apăsând in ușă.) Vii, stăpâne?

Regele. Ridând.) Êtă, Agnès me chêmă...

Contele. Încă un cuvânt...

Regele. Legile ospitalității cer ca ôspelui să i se lase deplină libertate. Nôpte bună.

Scena VII.

Contele, singur.

Contele. Da, du-te și dormi in brațele amantei tale, pentru ca, dêcă strigătele Franței ruinate și jefuite, in timpul somnului, te vor face să te trezești spêriat, un glas indrăcit să-ȓi vorbescă mai puternic și să-ȓi astupe auȓul!.. Du-te și-ȓi reia lanțul teu țesut cu atâta artă, încât se pare nevêdut chiar ênsuș robului... Du-te... căci întârȓiind, s'ar puté naște o revoluție in pieptul celei ce te așteptă, sêrman cerb slab... care ușor te-ai puté preface in leu! (Se aude sunând un orologiu.) Mieȓul nopței!.. dormi liniștit, nobilul meu stăpân, căci eu voi veghiă neincetat, ca somnul teu nimic să nu-l tulbure. Sentinelelor veghiați!

O sentinelă. (Respundând.) Sentinelelor veghiați! (Acelaș strigăt se aude din depărtare in depărtare.)

(Cortina.)

ACTUL III.

Acelaș decor. Se luminează de ȓiuă.

Scena I.

Contele de Savoisy, veghiând la ușa regelui; apoi Andrei; apoi Yaqoub.

La ridicarea cortinei se aude un sunet de corn.

Contele. Ei? ce vuet să fie acesta? (Mergând la ferestă strigă.) Andrei!

Andrei. (Intră.) Stăpâne, a sosit un olac ce pörtă marca Narbonei, și a adus scrisôrea acêsta. (Îi dă o mare scrisôre.)

Contele. ȓ-a spus că vine de pe câmpul de bătae?

Andrei. Da; ș-a venit in góna calului...

Contele. (Cetind.) E cam grăbit Narbona! mâni inse nu voi puté să-l întêlesc. El se cumpănește in fața Englezilor și nu așteptă decât ajutorul meu... dar, până 'n doue ȓile nu me pot urni de aici.

Andrei. Ce respuus să dau olacului?

Contele. Peste un cias... Acum, Andrei, am trebuința de tótă credința și hârnicia ta. Cunoști tu castelul de Graville?

Andrei. Negreșit, stăpâne; e lângă Auxerre.

Contele. Tocmai. Cunoști și pe Isabela, ficia bêtrânului conte ce perî in lupta dela Cravaut?

Andrei. Acea mică, frumoasă, cu vocea dulce...

Contele. Pôte că va fi așa... eu n'am vêdut-o nici odată. Așă dar, Andrei, vei plecă indată acolo și îi vei duce acest inel.

Andrei. Acest inel?... și alta ce să-i ȓic?

Contele. Că ai venit s'o iai și s'o aduci la mine:

c'o aștept, ađi, fără nici o întârziere, m'auđi; căci mâne trebuie să plec.

Andrei. Bine.

Contele. Respecteză-o ca pe stăpâna ta; și de câte ori îi vei vorbi, numește-o contesă.

Andrei. Voi face intocmai.

Contele. Du-te... dar trimete-mi mai întâi Sarsinul.

Andrei. Arabul a petrecut noaptea colea, culcat în burnuzul seu.

Contele. Ți-i să vie.

Andrei. Hei, ce faci tu acolo, cu ochii incremeniți la feresta contesei, robule?... Vino aici, căci te chiamă stăpânul. (Ese.)

Yağoub. (Pe prag.) Ță-me-s.

Contele. Vino. Eri am dat o hotărîre în potrivă-ți și o meritai.

Yağoub. Da, stăpâne.

Contele. Un cuvânt al regelui te-a scăpat: acum voești tu să veghezi un minut la ușa mântuitorului teu?

Yağoub. Puțin îmi pasă de locul unde voi sta, unde me voi duce, seu de unde voi veni.

Contele. Așă dar, Yağoub, tu vei sta aici?

Yağoub. Da, stăpâne.

Contele. Când va apăre regele, te vei retrage la ușa cealaltă.

Yağoub. Bine.

Contele. Voi veni în curînd să-ți dau drumul (Ese.)

Yağoub. (Singur, visător.) Pentru ce ore, o noapte întregă și lungă, ea, ca și mine, a veghiat necontentit fără ca o clipă macar să i se închidă pleoape?... Credeam că pe acea piatră, colo, numai eu singur veghiez... Am zărit-o o clipă... lacrimi îi curgeau din ochi... Lacrimi! — Tot sângele meu, o Mahomet! pentru toate durerile ei! Va să Țică și altora, nu numai mie, viața li e o povoră, și alții sufer!..

Scena II.

Yağoub, Bérengera, ridicând perdéua și asigurându-se că Yağoub e singur.)

Bérengera. Yağoub!

Yağoub. (Tresărind și ridicând capul.) Ea... oh! cât ești de galbenă!

Bérengera. Nu-i nimica... Mi-a fost reu... am suferit...

Yağoub. Și de ce suferi?

Bérengera. Și de ce n'aș suferi? fiecare om își are partea lui de dureri în lumea acésta.

Yağoub. N'ai dormit de loc.

Bérengera. Nu. Dar și pe tine te-am văđut mereu în picioare, ca o umbră... Ce făceai acolo?

Yağoub. Ceea ce făceam și ieri; dar, ieri, dormiai și nu m'ai veđut... De câte ori, dómna, intocmai ca cerbul hăituit ce plânge și sbiéră, n'am petrecut eu lungile mele nopți, în acel loc, bovind și scrișnind, — așteptând să apară pe gémurile ferestrelor o umbră trecătoare, — lovindu-mi pieptul și Țicînd: »Bérengera...«

Bérengera. Și pentru ce în plânsetele și desnădăjduirea ta, urmăriai acea umbră, și pronunțai numele meu?

Yağoub. Pentru ce marinarul, într'o noapte furtunosă, își așintese ochirea numai asupra unei singure stele? Pentru ce rostește el între dinții clănțanitori un nume ce l'a rosit încă de mii de ori? E, pentru că, chiar în desnădăjduire, tot e dulce a plânge! și bietul șcite bine că brațu-i nu pôte ajunge până la cer, dar, ori cât de jos ar fi el, pôte totuș, cel puțin să móră cu ochii țintți spre acea stea de aur!

Bérengera. Da, te n'țeleg, Yağoub: în fundul sufletului teu, este o flacără ascunsă de ori ce privire... Pe malurile Nilului, negreșit, în cele dintei Țile ale tinereței tale, vreun glas tainic ț-a făđăduit iubire veclnică; ș-acum în inima-ți ca într'un altar, păstrezi încă resunetele acelu: glas așă de scump... și, în tăcerea umbrei, el vine să-ți vorbescă în toate nopțile... și pôte că glasul meu, de și străin glasului aceleia, îi sémănă...

Yağoub. Așă-i, Bérengera!.. (Cu amar.) Ai ghicit.

Bérengera. Dar și tu, Yağoub, negreșit că i-ai giuruit de asemenea...

Yağoub. Eu n'am giuruit nimic... (Privind pe Bérengera.) Dar, aș puté să jur tot ce mi s'ar cere, cu un așă glas...

Bérengera. Pôte că ți s'ar cere pré mult, și atunci...

Yağoub. Ascultă: decă acest glas mi-ar Țice séu plécă, séu remăi, fii posomorit ori vesel, lovește ori iértă, — róge-me acel glas séu me amenințe! eu îi voi ascultă poruncile, tot cu așă sfințenie, precum am ascultat și ieri, când mi s'a Țis: »Trăește!«

Bérengera. Și ce ai pretinde tu pentru atăta su-punere?

Yağoub. Ce poți cere dela cel ce te stăpânește? nu voi cere nimic; voi așteptă în genunchi ca să-mi Țică: »Bine; acum, ridică-te.«

Bérengera. Dar decă, drept resplata credinței tale, ț-ar lăsă un semn de credința-i...

Yağoub. Mie?... ai Țis un semn de credința-i?... Oh! Dnă, me iai în rîs... Fie-ți milă de mine!..

Bérengera. (Lăsând să-i cadă mânușă.) Ridică-mi acea mânușă. (Pe timp ce Yağoub e plecat, Bérengera lasă perdéua și închide ușa apartamentului seu. În aceeaș clipă, regele și Agneș apar la ușa opusă.)

Yağoub. (Ridicându-se.) Țt-o... (Privind și cău-tând cu ochii pe Bérengera.) Cer și pămént! S'a fă-cut nevęđută!.. acum o clipă eră aci... Bérengera! Bérengera!.. Mănușă acésta lăsată în mânil mele... (O sărută cu transport. Zărește pe regele și Agnès.) A! S'a temut numai să n'o vedă: étă totul... Smin-tit ce sînt!..

(Va urmă.)

N. A. Bogdan.

Sila Sămândila și Dêlea Damian.

— Baladă.¹ —

Sörtă-se propörtă-se
Sevai Sila Sămândila,
Silnica pământului,
Găzăbașa (harambașa) dracilor,
Făcătorea de comedii,
Iubéța voinicilor.
Se purtă cât se purtă,
Dară Dêlea Damian,
Copil de doispredece ani,
Mult îi mândru și iclén
Și-i de inimă pogan.
Când pe ea că mi-o vedea,
lute 'n grajd că mi-ș tună,²
Murgu bine-l podobiă
Și afară că-l scotea,
Și pe cal că se suiă
Și pe drum că el plecă.
Mergea, Dómne, cât mergea,
Pân' la izvor ajungea.

¹ O public acésta, pentru că esislă ore care diferință între ea și cea publicată în »Tribuna« din anul trecut.

² Intră.

Când la izvor ajungea,
De pe cal se scoboriá,
La izvor îl adăpá,
Prin otavă-l sloboziá.
Dar Sila când îl vedea,
Iut la el că se ducea
Și din gur' așa strigá :
„Auți Deleo Damian,
Copil de doisprecece ani!
Cine că mi te-a mânat
In hotaru-mi te-ai băgat?
De îmi seci izvórele
Și îmi pașci otávile?“
Dară Dēlea Damian,
Copil de doisprecece ani,
Mult îi mândru și iclén
Și-i la inimă pogan,
Așá din gurá gráiiá :
„Auți Silo, maico Silo,
Nu grábí cu capul meu,
Că tot îi a teu d'a teu,
Până noi ne-am remășá
Dela roșu resărit,
Pân la verde scăpētat,
Unde-i locu mai ciudat,
Car' pe care ne-am ajunge,
Ala capu ne-om tunde.“
Dar Sila când auđiá,
Ea de loc se remășá,
Că nădejde că trăgea,
Că bună cocie avea,
Tot din dracu cel bētrân
Și din potca cel păgân.
Buciumei dela roți,
Tot mâni de hoți,
Dar neplății dela roți
Talpe de voinici.
Dar ce cai că nu-ș avea,
Bată-i Maica Precesta,
Vre-o doisprece pui de Judá
Dar frēnele dela cai,
Cosițe de fete mari
Dar ce slugă că avea,
Bat-o Maica Precesta,
Un pui de drac că erá.
Dară Dălea Damian,
Copil de doisprece ani,
Mult îi mândru și iclén
Și-i de inimă pogan,
Ce căluț că el avea,
Avea pui de pigidig¹,
Erá șeua calului,
Erá falca zmeului,
Dară frēul dela cal,
Doue nopirci galbene,
La cođi inodate
Și la gurá 'ntimpinate.
Când ei că se remășá,
El nainte că plecá,
Așá calu mi-ș fugiá,
Par eá 'n ceri că fulgerá.
Din copite merg schintei,
Er din gurá merg văpái.
Fugiá Dōmne cât fugiá,
Până Sila că ugiá (remânea),
Dar când ea că mi-ș vedea,
Că napoi că remânea,
In trimbiță că dicea,

Doisprece draci că eșiá,
La cocie-i prindea,
De loc pe el ajungea,
Și așa Sila că strigá :
„Auți Dēleo Damian,
Copil de doisprece ani,
Adu capul să ți-l tai!
Că mie ești rēnduit,
Ancă de copilaș mic!
Și șcii cum ne-am remășit!“
Dară Dēlea Damian,
Copil de doisprece ani,
Mult îi mândru și iclén
Și-i de inimă pogan,
El din gurá așa strigá :
„Auți Silo maico Silo,
„Nu grábí cu capul meu,
„Că tot îi a teu d'a teu!
„Ci de tine m'aș rugá
„Și tu de mi-i ascultá,
„Bine ȕeu că-ți va sta.
„Nu me tăiá 'n drumu mare,
„Să me calce tóte care,
„Să me mănce tóte fere;
„Ci haidați maico acasă,
„Frumușel maico te schimbă,
„Cercelatá mărgelatá,
„Cum ai fost fatá odatá,
„Să vėd din cine să per!“
Dar Sila când auđiá,
N'avea Sila ce lucrá,
Ci acasă se ducea,
Frumușel mi se schimbá,
La feréstrá se ducea,
Capu afará îl scotea,
Pe drumu mare căută,
Să vėdă vine ori ba
Dară Dēlea Damian,
Copil de doisprece ani,
Mult îi mândru și iclén
Și-i de inimă pogan.
Când la casá ajungea,
Sub feréstrá se puneá,
Cam șoldiș
Și cam pleștiș.
Când Sila capu scotea,
El sabia intindea,
Capul ei că-l retezá,
Tocma 'n drumu-l aruncá,
Limba 'n cap așa ȕicea :
„Las să-mi fie mie așa,
„Că la mână tu mi-ai fost,
„Vrednicá de tin' n'am fost.“

Comunicată de Iosif Micălea Căzămír din Maidan.

Aurel Iana.

Cugetări.

Copilul nu șcie ce-i locul până nu-ș bagă degetul in el.

*

In familie lipsa introduce obiceiuri străine.

*

Bunătatea nechibzuită dă loc risului.

*

Decă ți-a intrat furnica in cuib, liniștea ta s'a stricat pișcându-te.

*

Căutăm armonia, fiind că lipsește din noi ęșine.

Cornelia Emilian.

¹ După spusa cāntărețului este soiul cel mai bun de cai care sūnt mici și fōrte iuți, de bună sēmă cal arabic.

Scrisore din București.

„Pui de lei.“ — Dl Ioan Nenițescu. — Dșora Agata Bârsescu.

Sunt aproape doi ani de când in colonele acestei foi atrăgeam atențiunea omenilor de litere, și in genere a iubitorilor frumoșelor arte asupra poesilor dlui Ioan Nenițescu, care pusese atunci sub tipar a doua ediție a poesilor sale lirice, intitulate »Flori de primăveră.« Spuneam, totodată, că autorul »Șoimilor dela Răsboeni« prepară și un volum de poezii eroice și naționale.

Volumul anunțat atunci de mine a apărut dîlele acestea. El pōrtă titlul »Pui de lei.« Un mai nimerit nume nici nu putea să-i dea. Este dedicat regimentului XIII de Dorobanți, care a intrat cel dintîiu in vîrtejul de mōrte dela 27 august 1877 sub zidurile Griviței și Plevnei, regiment in care a luptat pentru neatîrnarea României și dl Nenițescu.

Nu voi cercă a face aci analiza literară a volumului dlui Nenițescu. In cadrul restrîns al unei corespondențe nu se pōte face așa ceva. Țin inse a stăruii asupra însemnătății pedagogice a »Puilor de lei«, precum și a însemnătății ce poesile dlui Nenițescu le au pentru noi, Românii din Ungaria și Transilvania.

Trăind intr'un véc frămîntat chiar dela începutul seu de ideile și principiile naționale, véc in care naționalismul a impins la fapte mari state odiniōră mici, ér ađi devenite puternice, e natural ca și șcōla, mai ales șcōla, să caute a se pune in serviciul naționalismului: ideile naționale să se altoescă in tinerime chiar din clasele elementare și intregul invățămînt secundar și superior să fie pētruns de principiul naționalismului. Ca șcōla, séu mai bine invățătorii și profesorii să pōtă lucră inse in acest sens, e nevoiă d'oparte au ei ênșii-și, invățătorii și profesorii, să fie pētrunși de sentimentul național, ér pe de altă parte să aibă cărți cu cari să se ajute in lucrarea lor de a deșteptă și întări sentimentul național in școlari.

Francesii și germanii au o intrégă literatură de felul acesta, d'acea sentimentul național este mai devoltat la ei decăt la ori care popor din Europa.

La noi, Românii, lipsiau asemenea cărți, și afară de câteva poesii eroice d'ale lui Alecsandri și Bolintineanu, invățătorii noștri nu aveau incolo cu ce să se mai servescă la cultivarea sentimentului național.

In fața acestei lipse și mai ales considerând, că noi Românii chiar prin situația locului ce-l ocupăm intre atâtea nēmuri străine, sîntem impinși la o luptă națională, nu putem decăt să salutăm cu cea mai frățescă dragoste »Puui de lei« ai dlui Nenițescu.

Volumul este neprețuit. Valōrea lui din acest punct de vedere este cu atît mai mare, cu cît îmbrățișeză viēta tuturor Românilor. Cu condeiul seu maiestru, cu versurile sale puternice, cu căldura de admirat, autorul descrie amarul și greul vieții atît a Românilor din regat, cît și a celorla de peste munți, din Basarabia și Macedonia. Toți îi sînt frați. Pentru toți are aceeași dragoste, acelaș dor... Ș-apoi ceea ce va asigura, de sigur, pentru tot'd'aua viēta »Puilor de lei«, este faptul că ei pot fi citiți de adulți și omeni in vērștă cu aceeași plăcere cu care-i vor ceti elevii și studenții. Așă că după cum biblia a servit creștinilor la a-i întări in legea lor, »Puui de lei« ai dlui Nenițescu vor fi pururea o carte pentru cei cari vor să cunoscă trecutul nēmului românesc, să vedă faptele mărețe ale strămoșilor noștri, să invețe

astfel cum trebuie să iubim poporul din care ne-am născut și pămîntul ce-l locuim.

Volumul de poezii al dlui Nenițescu are interes mare mai ales pentru Românii din Austro-Ungaria. Etă de ce. Atît in șcōlele elementare, cît și in cele secundare, ba chiar la universități, istoriei românești i se dă un loc atît de neînsemnat, ba aproape de loc, încât cei cari studieză numai in școlile de dincolo, abiă o ideii slabă pot să aibă despre viēta națională a Românilor. In »Puui de lei« ai dlui Nenițescu frații noștri de dincolo vor găsi tōtă istoria Românilor: începînd cu luptele Romanilor cu Dacii, continuând cu descălicarea, cu întemeierea Principatelor și luptelor lui Mircea Vodă, Voivodul Stefan, Mihai Vitezul și Mateiu Basarab pentru a apără țerile române; vor găsi apoi descrierea suferințelor amare ce au îndurat Principatele din partea fanarioților, după cum se vor puté entusiasma de luptele dela 1877-78 din Bulgaria in același chip, cum se vor însufleți citind despre vitejia unui Paul Chinezu.

Nota predominantă in volumul de poezii al dlui Nenițescu este pînă la sfērșite aceeaș: patriotismul, iubirea de nēm! Odă in felurite chipuri și variante, fiecare atît de dulce, de puternică, de însuflețitoare și de sinceră, încât cu drept cuvînt dl Nenițescu pōte fi numit »bard al românismului.«

Strîngînd mîna autorului, amicului meu Nenițescu, pentru darul ce ni-l dă, nu pot in acelaș timp să nu indemn pe toți frații mei, cari pe cale culturală luptă pentru cauza națională, să grăbescă, să citească volumul dlui Nenițescu, să-l respândescă încât să se găsească in fiecare casă ca o carte de rugăciune.

*

»Valurile mării și ale iubirei« este titlul tragediei lui Grillparzer cu care și-a început dșora Agatha Bârsescu reprezentațiunile sale in sala Teatrului Național din București.

Eminenta tragediană a jucat pe Hero, frumoșă și mult pătimașă printesă, care se inamorează de Leandru, un tîner cu suflet tot așa de pătimaș.

Nici nu trebuie pōte să spun, că dșora Agatha Bârsescu chiar din primul act a cucerit publicul, de care acum noue ani se despărțise de sigur fără a se gândi nici dsa nici publicul că va veni să jōce in mijlocul unui triumf atît de enorm... Prin figura sa istetă, ochii vii, arcuiți de niște sprîncene clasic tăiate, prin talia-i sveltă, brațe ca sculptate din cea mai frumoșă marmură, prin vocea-i când blândă și mlădiōșă, când energică și tare, dșora Bârsescu te captivéză chiar din primul moment. Ér când ajunge să atingă culmea rolului, să exprime dragostea ce o simte pentru Leandru și apoi desperarea ce o cuprinde când îl găseșce mort la malul mării (el veniă la ea inotînd prin mare; a perdut inse direcția, de ore-ce pázitorii din ordinul primului preot, care observase că Hero are întelniri, au stîns lumina ce ardea in templul de pe marginea mării unde Hero așteptă pe Leandru, și astfel el se inecă), nu se pōte descrie. Așă ceva numai a se vedé și admiră se pōte. Admirațiunea nōstră a fost cu atît mai mare, cu cît este româncă tragediana care a atins acestă culme a artei... Eri sîncă s'a dat »Deborah« ér diseră se va jucă »Bunica.«

Dșora Bârsescu va mai jucă încă in alte trei piese, va da apoi concursul seu cu ocazia serbărilor jubileului Atheneului, serbări ce încep poimăne, după căre va plecă la Brăila, Galați și Iași, dând in tōte aceste orașe reprezentațiuni și făcînd astfel ca dealungul țerii românești să resune numele seu, ađi gloria artei teatrului și mândria nēmului românesc.

Ioan Russu.

Doi Români conferențieri in societăți maghiare.

(Scrisoare din Budapesta)

Conferența politică din Sibiiu absorbit-a atențiunea publicului românesc atât de tare, încât presa noastră a trecut cu totul cu vederea un mic eveniment, ce în același timp, în care marele eveniment s'a petrecut în Sibiiu, — avut-a loc aici în Budapesta.

Este vorba de două conferențe ținute de doi români în capitala Ungariei. Se înțelege că acestea au fost conferențe științifice în adunări curate de știință.

Dr. Atanasiu M. Marienescu, cunoscutul mitologist român, care, puținul timp de care dispune liber după obositoră-i chiemare ca jude la tabla regescă, îl folosește ocupându-se cu literatura mitologico-folkloristică, a fost primul conferențiar. Diarele din capitală au scris numai atâta, că cutare a ținut o disertațiune despre »jertfe« (áldozatok), care a fost aplaudată în »societatea etnografică.« Conferențiarul a vorbit despre datinele poporului român la morți, la pomeni și la serbători, cercând a compară obiceiurile cultului religios de astăzi cu acelea ale cultului păgân vechiu, prin care se poate limpezi întrebuințarea originii noastre romane.

În același timp un alt bărbat român *dr. George Vuia*, medicul băilor herculane, cunoscut și ca vulgarisător al igienei, prin scrierile sale populare, a ținut o conferență științifică în congresul balneologic din Budapesta. Tote gazetele capitalei au adus elogiul conferențiarului reproducând estrase lungi din discursul asupra »Intrebuințării practice a gazurilor și aburilor isvórelor minerale.«

Fiind că nici o foie românescă n'a dat atențiunea cuvenită acestei conferențe, află trebuincios a reproduce ceea ce scrie »Pester Lloyd« în nr. din 25 oct. despre conferența dlui dr. Vuia:

»Dr. Vuia (medic balnear în Herculesbad) tracteră despre »folosirea practică a aburilor apelor minerale naturale.« Pentru a pute atrage în sfera balneologiei cât mai multe bóle, nu e d'ajuns a folosi more patrio numai cura de beut și de scăldat. Tote mijlocele tehnice balneare au a fi aplicate, pentru ca nu numai produsele fluide ale isvórelor să fie întrebuințate în tratament, ci și cele solide, dar cu deosebire celea gazóse au să fie întrebuințate în mod estensiv și intensiv. Gazurile și aburii isvórelor, de importanță atât de mare, în băile noastre pré puțin sânt considerați, cel puțin n'au fost până acuma rațional aplicați, pe când mare parte a băilor din străinătate își datorază marea lor frecvență tocmai mijlocelor tehnice, prin care se aplică apele minerale prin inhalatiuni, băi de aburi și de gazuri, dușuri, infusiuni etc. — În patria noastră, bogată în isvóre termali, așa numitele băi de aburi naturali pré puțin sânt apreciate, cu tóte că importanța lor este în tótă lumea cunoscută. În așa-numitele »peșceri de aburi« natura a format băi naturale; de sine se înțelege, că acestea peșceri au a fi aduse într'o stare practicabilă, a le face accesibile pentru pacienți. Vorbitorul atrage atențiunea congresului asupra peșcerii de aburi din Herculesbad. Interesanta conferență a secerat aplause sgomotóse.« Atâta »Pester Lloyd.« Tot așa scriu foile ungurești: Egyetértés, Pesti Napló, Pesti Hirlap, Nemzet etc.

Referentul acestor șire a căutat să se informeze cum ajung acești doi români să debuteze în adunări maghiare? Am primit răspunsul, că și unul și altul au fost din adins poțitiți de cătră corporațiunile respective să țină câte-o conferență. Societatea etnografică a invitat pe dl Marienescu, ca membrul ei, să

vorbească despre o themă, ce privește poporul românesc. Țără dr. Vuia, ca un balneolog cunoscut în tótă țera, a fost recercat din partea »Societății regale a medicilor din Budapesta«, care a arangiat congresul, să tracteze o temă privitoare la băile din țără.

Nu sânt de opinia (?) părintelui Lauran, că a debutat cu știința în societăți străine, e condamabil din punct de vedere național; cu tóte astea trebuie să constat tristul adevăr, că puținii ómeni de știință și litere câți îi avem, nu găsesc o societate românescă aici la noi în țără, unde să-și espună produsele muncii lor! Asemenea societate séu reuniune ne lipsește!

Omicron.

Agata Bârsescu.

— Portretul pe pagina de frunte. —

Țile trecute capitala României a aplaudat pe o mare artistă română, care necăpătând teren de activitate în patria sa, a trebuit și ea, ca multe altele, să ia lumea în cap, spre a face acolo glorie numelui român.

Dșóra Agata Bârsescu, artista despre care vorbim, este fiica colonelului Bârsescu, care a fost rănit la Plevna și a murit mai an. S'a născut la 1862 în București. A studiat în conservatorul din București și Viena. La 1882 a jucat la București, spre a-și probă talentul și studiul, dorind să fie angajată. Inse direcțiunea de atunci n'a găsit-o la înălțimea d'a o puté angajă. Atunci ea s'a rentors la Viena și a fost angajată la Burgtheater, unde a fost primită cu cel mai mare entusiasm.

De atunci și pân' acuma artista a fost una din podóbele aceluia teatru renumit. În tóamna trecută a renunțat și s'a angajat la Hamburg, cu condițiuni mai favorabile.

Înainte de a-și ocupă noul loc, artista a ținut să arate patriei sale natale progresul seu. De aceea jôcă acuma la București, de unde va merge și 'n alte orașe ale României.

Publicul bucureșcean, după cum ni se scrie și în primul salon de ađi, a remas fermecat și încântat; ér celelalte orașe o așteptă cu neastempăr...

Și când ne gândim, că această mare artistă română ilustrează scena străină, că — nu din vina ei — nu face parte din Teatrul Național din București, inima ni se strânge de durere... Dar nu ne mirăm.

Literatură și arte.

Un român oradan luând parte la cruciade.

Citim în »Românul«: Dl Nic. Densușianu, cunoscutul nostru scriitor istoric, a dat de un fórte însemnat document, în care se vorbește de un Ferrustan, Român din Orade, care a luat parte la cruciade, conducând la luptele pentru mormântul sfânt o intrégă óste de Români din Ardeal, ca mare-duce și al oștirii ungurești. Acest Ferrustan (Stan-cel-de-fer) a fost chiar cavaler Ioanițian. El a plecat la mormântul sfânt, probabil pe timpul lui Andrei II, și a remas acolo și după reintórcerea în patrie a acestui rege. Documentul pórtă data dela 1246, și ne arată în el, că lui Ferrustan i se inapoese moșiile părințești din Orade, după ce se întorsese și el mai înainte dela mormântul sfânt. — Dl Ioan Nenițescu, indetul apreciarul autor al »Puilor-de-lei«, lucrează o poesie pe această temă.

Monumentul lui Emimeson dela mormântul seu se va face de sculptorul Georgescu. Spre acest scop

s'au adunat 6500 lei; din acesta sumă s'a cheltuit 1000 lei cu grilagiul ce s'a pus la mormântul poetului și 2500 lei s'au dat a acout sculptorului, ér restul de 3000 lei a ramas consemnat la cassa de depuneri.

✕ **Palatul corpurilor legiuitoare române.** Ministrul de interne al României a publicat concurs internațional pentru un plan al clădirii palatului corpurilor legiuitoare. Espirând terminul de presintare, comisiunea parlamentară s'a intrunit ȗilele trecute și a hotărît ca pentru adjudecarea premiului să se numescă un arbitriu din doue persoane, doi arhitecți cu renume, unul francez și altul german. Aceștia sânt dnii Joly și Vallot, cari au și declarat că primesc. Dênșii vor avé o diurnă de 2000 lei pe ȗi și plata transportului pe cãile ferate. Planurile sânt espuse la vederea publicului in Ateneul Român.

✓ **Un ȗiar al Românilor ardeleni din România.** După cum este informat »Românul«, cu incepere dela 1 ianuarie viitor Români de dincoci, aflători in București și prin provincie, vor scote un organ de publicitate, care să se ocupe exclusiv cu cestiunile ardelenesci, deschidând in acelaș timp colonele și Românilor din Macedonia și Basarabia. Fôia acesta va apăre deocamdată odată pe sêptemână și va fi o tribună liberă, in care Români ardeleni își vor puté exprima fiecare vederile sale asupra situațiunii actuale. Scopul principal inse al noului ȗiar este, incheie acelaș ȗiar, ca să adune in giuru-i, pentru o luptă comună cu puteri unite, pe toți Români de dincolo.✕

Teatru și musică.

✕ **Soiri teatrale.** *Dșora Agata Bârsescu* se va duce și la Odessa, pentru a da o serie de represintațiuni. — *Dșora Assan* va cântă in érna acesta in teatrul de operă dela Nizza, de sub direcțiunea dlui Guzbürg. — *Meșterul Manole*, piesa Carmen Sylvei, s'a pus in repetiție la Burgtheater in Viena; artistul Sonenthal are rolul de frunte. — *Bêtrânu Millo* jôcă acuma prin orașele provinciale ale României, lându-și adio dela public; de curênd a jucat la Focșani și la Tecuciu. — *Dl G. T. Buzoian*, profesor in Craiova și autorul mai multor opere literare, lucréză la traducerea piesei »Hero und Leander« de Grillparzer.

✕ **Serbările Ateneului din București.** Serbările pentru jubileul de 25 ani al Ateneului român din București s'au ȗinut sâmbăta și duminica trecută. Sâmbăta la 2 ore din ȗi presidentul dl N. Crețulescu a deschis serbarea printr'un discurs. Éră dl V. A. Urechia cel un raport despre activitatea Ateneului dela fundarea sa in 1865 și până aȗi. Apoi delegații diferitelor Atenee din tēră salutară Ateneul din capitală, cărora le respunde dl C. Esarcu. Se puse pétra comemorativă și se semnă documentul pentru jubileu. Apoi a urmat un concert cu tablouri vii. In partea primă s'a cântat din gură, din pian și din violină piese classice și naționale, de artiști și de amatori; in partea a doua dșora Agata Bârsescu a declamat: »România« in limba germană de Carmen Sylva, »Rodica« și »Concertul in luncă« de V. Alecsandri; in partea a treia s'au represintat trei tablouri vii și anume: »Dochia și Traian«, »Nunta sub directorat«, amêndoue insecenate de pictorul Mirea, apoi »Despina Dómna, oferind sculele pentru terminarea catedralei Curtea-de-Argeș« inscenat de pictorul Grigorescu, in sfêșit »O fântână« inscenată de dl C. Gebuer, figurând in tôte domni și dómne din societatea bucureșcénă. Programa s'a incheiat printr'un mare bal. In ȗiua următoare, duminică, s'au făcut următoarele conferențe: dnii Al.

Djuvara: »Cum trăim«, Ionnescu Gion: »Cum vorbim« și Tache Ionescu: »Cum gândim.« La 7 ore sêra s'a dat un banchet.

✓ **Revistă muscolală.** Cetim in »Românul«: Va eși in cursul acestei luni revista musicală intitulată: »Biblioteca poporală musicală de familie, pentru pianoforte și solo, scrisă in stil facil.« Numêrul costă 2 lei. Pentru abonați 60 b. Revista se compune din 16 pagini fotografiate format pied. Conține in publicațiia nr. 1 ca musică: I Potpouri asupra motivelor din »Lucia de Lammermoor« de G. Donizetti. — II Hora Boerescă. — III Sêrba lui Goban, și biografia lui G. Donizetti. Deocamdată revista e bilunară, mai târȗiu va deveni sêptemânală. Abonamentele se fac pentru cinci numere.

✕ **Societatea Andrei Șaguna** a elevilor din seminarul Andreian din Sibiu a ȗinut joi la 11 novembre n. ședință publică, in memoria marelui archipăstor Andrei, cu următoarea programă: 1, »Cuvênt occasional«, rostit de I. G. Oltean, cl. curs. III. 2, »Hodja Murad Pașă«, poesie de V. Alecsandri, declamată de Iovian Mureșan cl. curs. III. 3, »Cântec de unire«, cor de W. A. Mozart. 4, »Scena a IX și X-a din Don Carlos«, tragedie de Schiller, tradusă de I. Negruzzi, predată de I. G. Oltean și C. Persinariu, clerici curs. III. 5, »Ión la teatru« anecdotă de Th. D. Speranția, declamată de I. Georgia, cl. curs. I. 6, »Floriceică«, cor de Ed. Wachmann. Inceputul la 7 ore sêra.

✕ **Reuniunea sodalilor români din Sibiu** invită la o convenire cu cântări și declamațiuni, care va avé loc sâmbăta in 1/13 decembre a. c., in »Grand Bierhalle«, cu următorul program: 1, »Marș eroic«, esecutat de musică. 2, Vêntul suflă dela Ost«, de Dürner, esecutat de corul reuniunei. 3, »Din Trovatore«, de Verdi, esecutat de musică. 4, »Ursita mea«, de ***, esecutată de corul reuniunei. 5, »Valurile Dunării«, vals de Ivanovici, esecutat de musică. 6, »Resignațiunea«, de Mendelssohn, solo cântat de Andrei Jóndrea. 7, »De m'ai iubi«, romanță esecutată de musică. 8, »Duminecă diminêță«, de Mendelssohn, esecutată de corul reuniunei. 9, »Șila«, poesie de Cesar Boliac, declamată de Iosif Moian. 10, »Marș de cigări« de Neubner, esecutat de corul reuniunei. După producțiune urméză joc.

✕ **Piese musicale noue.** Următoarele romanțe de I. Filip, profesor de musică la Fălticeni, vor apăre in București: — I. M. Eminescu: »Prelângă plopii fără soț«. — II. U. Cariadi: »Să fim cuminți«.

✕ **Muscolii româneșol.** La societatea »România-Jună« din Viena se allă de vênđare in beneficiul ei: »Fleurs roumains« (polka française) de Ed. Strauss 50 cr.; »Camelii« (vals) de Porumbescu 50 cr.; »Visuri« (vals) de T. cav. de Flondor 50 cr.; »ȗina Dunării« (polca maz.) de Porumbescu 30 cr.; »Pasiuni« (vals) de I. Popanicol 50 cr.; »Les Gracieuses« (polca maz.) de I. Popanicol 50 cr. »Cântece studențesci« de Porumbescu 20 cr.

✕ **Un nou oer vocal.** Aflăm din »Luminătoriul«, că și n comuna română Sãn-Mihaiu român, comitatul Timișorii, âncă s'a inființat un cor de plugari. Instructorul coriștilor e invêțătorul Sofroniu Racovițan.

Biserică și școlă.

✕ **Soiri biseroeșol și școlare.** *Maj. Sa monarcul* a dăruit școléi gr. or. române din Furdia 150 fl. — *Dl Alesandru Roman*, profesor de limba și literatura română la universitatea din Budapesta, a fost numit și pe cei 5 ani următori censor din limba română in comisiunea pentru esaminarea profesorilor dela școléle medii. — *Dl dr. Emil Pușcariu*, fiul dlui Ioan

cav. de Pușcariu, jude pensionat al Curiei regești din Budapesta, a fost numit profesor de histologie la facultatea de medicină a universității din Iași. — *Protopresbiterul Petru Suci* la 24 novembre n. a sfințit biserică nouă gr. or. din comuna Coroiu, comitatul Biharei.

Alegeri pentru congresul din Sibiu. *Consistoriul gr. or. român din Oradea mare* încă din ședința plenară trecută la 8/20 octombrie a. c. a luat măsurile trebuincioase pentru alegerile de deputați congresuali pe perioada următor; în urmarea acestora alegerile s'au întemplat în toate cercurile aparținătoare consistoriului din Oradea-mare, alegătorii peste tot au participat cu viuă interesare la alegeri, scrutiniul și deodată alegerea deputaților preoțești s'a efectuat în 19 novembre st. v. (1 decembrie n.) a. c. — Rezultatul alegerilor este următorul: deputații din cler: Ieroteu Beleş, vicariu eppesc în cercul Oradea-mare-Peștes; Petru Suci, protopop în cercul Tinca-Beliu; Ignatiu Papp, secretar consistorial în Arad, în cercul Beins-Vaşcou; deputați mireni: Nicolau Zigre, avocat, secretar consist., în cercul Oradea-mare; Ioan Papp, notar comitatens, în cercul Peștes; dr. Ioan Buna, în cercul Tinca; Paul Gavrilette, învățator, în cercul Beliu; Paul Papp, avocat, în cercul Beins; dr. Georgiu Popa în cercul Vaşcou.

× **In consiliul comunal din Cernăuți** s'au ales în corpul III dintre români dl Dimitrie Isopescu, directorul pedagogiului c. r., în corpul II dnii Măcsim Andronic, Artemiu Ciuntuleac, administratorul poștei, Vasiliu Morariu, secretei judec. și în corpul I dl B. de Repta, prof. universitar. În suburbia Ros. fu ales dl Mihai Piteiu, cons. supr., ér în Clocucica dl Conțesui.

× **Episcopat român în Macedonia.** »Românul« scrie, că dl Maiorescu, ministrul român de culte și instrucțiune publică, va interveni pe lângă Pörtă pe cale diplomatică, în numele guvernului român, pentru ca să se permită înființarea unui episcopat român în Macedonia.

Ce e nou ?

Antoniu Mocsonyi de Foen.

Cu o știre foarte durerosă trebuie să deschidem această rubrică. Unul din bărbații noștri iluștri, carele ca luptător meritos în cauzele noastre naționale și bisericicești, ca spriginitor al tuturor mișcărilor culturale române, ca Mecenate al tinerimei și al poporului, în viața publică și privată s'a bucurat de stimă generală, seniorul iluștrei familii mocsoniane, Antoniu Mocsonyi de Foen, a încetat din viață. Cu capul plecat și cu inimă tremurândă stăm la mormântul acestui vrednic între vrednici, la a cărui viață și activitate ne vom rentărce, urându-i: În veci amintirea lui! Anunțul funebrel al familiei jalnice sună astfel: Iosefina Mocsonyi de Foen, născută baronesă Brudern, dama ordinului crucii stelate, cu inima plină de durere anunță în numele seu, precum și al fiilor sei: Zeno Mocsonyi de Foen cu soția Maria născută baronesă Fischer de Nagy-Szalatnya și fiul lor Antoniu; Victor Mocsonyi de Foen, Ioane conte Sztáray; a nepoților sei: Alesandru și Eugen de Mocsonyi și a soției acestuia Teresia născută Horváth de Zalabér și a copiilor acestora: Catarina, Eugenia, Petru și Alesandru; a cumnatelor sale: Laura Mocsonyi de Foen, născută Csernovics de Macsa și Kis-Oroszin, și Helena Mocsonyi de Foen, născută Somogyi de Gyöngyös, precum și a

ficelor acesteia: Livia contesă Bethlen și Georgina contesă Bissingen-Nippenburg, cumcă pré amatul și neuitatul ei soț, resp. al lor părinte, bunic, tată mașter, socru, unchiu, cumnat, — domnul *Antoniu Mocsonyi de Foen*, în ziua de 24 novembre (6 decembrie) a. c. nainte de mătădi, după un morb greu, a reposat intru Domnul, în anul al 75-lea al vieții și 49-lea al fericitei sale căsătorii. Kemășițele pământești ale scumpului decedat se vor sănți și depune spre eternă odihnă în Foen în ziua de marți, 27 novembre (9 decembrie), după ritul oriental; ér parastasele se vor celebră la 6/18 ianuarie 1891, în bisericile din Foen, Bulci, Bata, Cela, Brusnic, Ohaba-Serb., Prisaca, Birchiș, Capalnaș și Verpelét. Budapesta, 24 novembre (6 decembrie) 1890. Fie-i țărina ușră!

Hymen. *Dl Ioan Pop*, absolvent de teologie al diecesei oradane, la 17 novembre s'a cununat cu dșóra Letiția Șimonca din Babța; nanași au fost dl Andrei Cosma cu dna soție Maria Cosma n. Dragoș. — *Dl Petru Pascu*, absolvent de teologie din diecesa aradană, la 5 novembre s'a logodit cu dșóra Elisabeta Groza, fiica învățatorului Ilie Groza din Comloșul-mare.

Șoiri personale. *Generalul Traian Doda* a renunțat la presiunile comunității de avere granițerești. — *Părintele Ioan Macaveiu* la 15 l. c. are să-și începă pedepsa de un an și jumătate de închisore la Seghedin. — *Dl Apostol Mărgărit* a fost la Salonic obiectul unei tentative de asasinat.

O nouă bancă românească. Românii din părțile sătmărene au ținut la 1 decembrie în Seini o conferință și au decis să înființeze un nou institut de credit și economii. Sediul noului institut va fi la Seini și institutul va purta numele: »Sătmăreana.« Capitalul social va fi 100,000 fl. împărțit în 1000 acțiuni de câte 100 fl. Subscrierile se fac până la 1 martie 1891 la casarul provisor dl Alesiu Berinde în Seini. Prospectul e semnat de următorii fruntași din acele părți: George Pop m. p., proprietar în Băsești; Augustin Pelle m. p., paroc-protopop și proprietar în Pomi; F. Cocian m. p., avocat și proprietar în S.-Ceh; Antoniu Gitta m. p., paroc de Borhid; Vasiliu Anderco m. p., preot-proprietar în Odoreu; Alesandru Steț m. p., adv. și proprietar în Seini; Augustin Fâsy m. p., proprietar în Sêrbi; Alexiu Berinde m. p., paroc propriet. în Seini; Gavrilă Lazar de Purcăreți m. p., protop. de Carei, paroc în Sănislău; Atanasiu Berinde m. p., parocul Negreșcilor; dr. Vasilie Lucaciu m. p., parocul Șișescilor; Gavriil Szabó m. p., parocul Bicsadului; G. Barbul m. p., proprietar în Mocira; Aurel Pelle m. p. cooperator în Pomi; Ioan Costin m. p., preot gr. c. în Satu-nou; Andrei Cosma m. p., proprietar și dirigent la institutul »Sylvania.«

× **Nunta din Valeni în Cluș.** Directorul teatrului unguresc din Cluș a seversit lipsa de tact să repesinte în săptămăna trecută și pamfletul lui Marco Brociner intitulat »Nunta din Valeni.« Urmarea a fost, că românii au fluerat piesa. Poliția a arestat îndată câțiva studenți români universitari și s'a pornit o investigațiune pe tătă linia, alarmându-se diaristica și opiniunea publică maghiară; apoi intr'una din seri s'au spart tôte fereștile părintelui Basiliu Podoba, pretinsul conducător al demonstrațiunii teatrale, cu care ocașiune poliția a însemnat numele a câțiva studenți universitari maghiari. Iritațiunea e generală. Sfêrșitul va urmă la tribunal. Êtă cum își implinește »misiunea« teatrul unguresc din Cluș.

Neorolôge. *Maria Roman*, soția amicului nostru dl Ioan N. Roman, prim-redactor al diarului »Drapelul« din Iași, a încetat din viață la 20 novembre (2 decembrie), în etate de 22 ani, lăsând în urmă-i doi copilași mici. Trimitem condolențele noastre in-

tristatului nostru coleg. — *Ana Stoia n. Popovici* a murit la Blaș in 5 l. c. in etate de 46 ani.

Oglinda lumii.

Servitorii lui St. Petru. Acesta este numele unui nou ordin infiintat de papa dela Roma. Membrii noului ordin vor fi numiți toți aceia dintre catolici cari au luptat și imbrățișat cu căldură cauza sfântului scaun. Ideia de a se infiintă acest nou ordin a fost a episcopului de Grenoble, Fava, și a senatorului Lucian Brun. Indată ce s'a comunicat, papa a adoptat și el ideia și a realizat-o indată. Membrii ai noului ordin sânt in acelaș timp și cavaleri. Insemnele ce vor purtă sânt: o stea mare albă, cu șese corne, in mijloc simbolul Troiței. D'asupra sânt tiara și cheile Papei, făcute din aur. Cordonul este albastru, cu margini roșii.

Pentru un sărutat. O interesantă cestiune de drept, care nu este lipsită de picaneria, urmăză a se judecă de tribunalul din Gotha. E vorba anume decă este a se consideră ca o ofensă pentru un bărbat, când îl sărută o fată fără voia lui. Un reintier din Gotha, jucând deunăzi Scatt, o chelneriță avu îndrăsnela a-i depune o sărutare pe obrazii lui. De și această întâmplare a fost considerată de toți cei prezenți ca o simplă glumă, cu toate acestea onestul reintier, in urma scenei ce se petrecu acasă intre densus și cealaltă jumătate a sa, când acesta află de acest »Intermezzo«, a inaintat tribunalului o plânsore contra fetei, care l'a sărutat. — Vai de acel judecător, care va pronunță un verdict de achitare!

Baston electric. Un inginer francez a făcut un baston foarte ciudat: baston electric impotriva hoților. Cine are un asemenea baston, este asigurat contra ori și cărui atac: el nu trebuie decât să apese un bumb al bastonului și să indrepteze apoi bastonul spre adversar. Acesta va primi imediat o lovitură electrică atât de strașnică, încât rămâne ca treznit mai multe minute. Se intelege, bastonul acesta electric pôte să facă reu tocmai omenilor cum se cade, căci cine garantază că pungașii nu-și vor cumpără și ei un asemenea baston și se vor folosi apoi cu el să atace pe omenii de trebă, pe care să-i busunăresbă in timp ce ei vor rămâne leșinați. Descoperirea inginerului francez va pute să fie in cazul acesta cu atât mai periculoasă, cu cât cu asemenea baston poți ataca pe om fără ca acesta să strige după ajutor. Ba ce este mai reu, cu ajutorul unui astfel de baston pot să atace pe omenii cinstiți și copii mici.

Duelul in Japonia. Mikado, intr'un decret dat acum câteva săptămâni, oprește cu rigore duelul, care devenise din ce in ce mai la modă in Japonia. Astfel toți acei cari vor provoca direct seu indirect seu cari vor acceptă un duel, vor fi pedepsiți cu o amendă foarte mare și dela șese luni la doi ani inchisore in ocnă. Martorii vor fi de asemenea foarte aspru pedepsiți ca și luptătorii. Și nu este totul. Chiar individul care va critica pe cineva pentru că nu se bate fiind ofensat, va fi pedepsit ca calomniator.

Felurimi.

Cum se plătesc operele literare in Engiltera? Foile engleze aduc amănunte despre onorariile ce li s'a dat romancierilor mai insemnați ai Engilterei pen-

tru operele lor. Astfel Beaconsfield in tinerețe a luat pentru romanul seu *Endymion* patru sute mii franci dela editorul de cărți Longmans. Valter Scot a primit pentru romanul seu *Woodstock* 250 mii franci. Georges Eliot a luat pentru romanul seu *Ramola* 300 mii franci, ér Thakeray a luat pentru cel mai mare roman ce a scris 150 mii franci, cu alte cuvinte romancierii și in general autorii englezi nu se pot plânge că nu sânt respălățiți seu mai bine sânt: bine plătiți pentru operele lor literare

Corpul omenesc. Corpul omenesc conține 150 de oșe și 500 de muschi; greutatea sângelui unui adult este de 15 kilograme. Inima are de ordinar 15 centimetri in diametru; ea bate de 70 ori pe minut; de 4,200 de ori pe cias și de 35.792,000 de ori pe an. Fiecare bătaie impinge 43 de grame de sânge adecă 2,030 grame pe minut și 132 kilograme pe cias. Tot sângele trece in trei minute prin inimă și plămâni nostri conțin in stare normală 5 litre de aer. In termen mediu noi respirăm de 1.200 de ori pe cias, pentru care intrebuintăm 300 litre de aer. Pielea consistă din 3 straturi, a căror grosime variază dela 6 până la 3 milimetri. Fiecare centimetru pătrat de piele conține 12.050 de pori; lungimea lor in tot corpul este de 50 chilometri.

Cea mai mare inchisore din Europa. Cea mai mare inchisore ce esistă in Europa, casa de detențiune preventivă a noului palat de justiție din cvarfalul Moabit, la Berlin, a fost terminată de curând. Acest edificiu monumental se compune din șese clădiri particulare, in care au fost transferați toți preveniții, bărbați și femei, inchisi până acum in diferitele inchisori ale capitalei. Inchisorea bărbaților cuprinde cinci caturi, 732 celule despărțite, săli de inchisore comune pentru 195 acușați, 40 camere pentru păzitori și dormitor pentru 118 omeni însărcinați cu curățitul. Celule isolate au fiecare câte o ferestă de 10 picioare înălțime. Șese celule isolate au fost dispuse in pivnițele edificiului pentru a inchide pe preveniții cari sânt supuși unor pedepse disciplinare; ferestrele acestor celule sânt inzestrate cu oblone de fer pentru a se pute dobândi un intuneric deplin in cas de nevoie și de aparate pentru a inlanțui pe acei ce opun rezistență păzitorilor. In pivniți se mai găsesc dormitoare pentru omenii de serviciu, bucătării, calorifere care încăldesc inchisorea, săli de băi. Interiorul edificiului este de fer și 'n formă de galerii care dau intr'un »hall« central, așa încât din catul de jos privirea se pôte urcă până la vârful inchisorii. Inchisorea bărbaților, care este despărțită de celelalte clădiri printr'un zid de 5 metri înălțime, cuprinde o biserică și patru curți spațioșe, pavate, unde preveniții pot să se preumbe. Inchisorea femeilor nu conține decât 70 de celule separate și 15 dormitoare mari. Ea pôte cuprinde 220 femei. Dormitoarele sânt împărțite in compartimente, cari au fiecare câte un pat.

Călindarul săptămânei.

Diua sapt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sorele
Dumin. 28 după Rusaliu	Ev. 14 dela Luca c. 18 gl. 3, a inv. 6	res.	ap.
Duminecă	2 Prof. Avacum	14 Nicasiu	7 42 4 8
Luni	3 Prof. Sofronie	15 Maxim	7 43 4 8
Marti	4 Mart. Barbara	16 Adelheida	7 44 4 9
Mercuri	5 Cuv. Sava	17 Lazar	7 45 4 9
Joi	6 + St. Par. Nicolae	18 Achile	7 45 4 9
Vineri	7 Par. Ambrosie	19 Abraham	7 46 4 8
Sămbătă	8 Cuv. Patapie	20 Amon	7 47 4 10